

24. september 2013

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalackersuisunut apeqqut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

1.

Naalackersuisut eqqarsaatigivaat royalty-mik aatsitassanut assigiinngitsunut atuutsinneqartussamik assigiinngisitaartumik ilusilersuinissaq. Taamaassappat aalajangiiniarnermi suut tunngaviussappat?

2.

Royalty-mik ilusiliinermikkut Naalackersuisut sillimaffigissallugu ilimagivaat, aatsitassarsiorfinni qinggornernik ulorianartortalinnik¹ aatsitassanik pīaanerni eqqagassanngortut, avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu annertunerusumik sillimaniarneq pissutigalugu aningaasartuutit annertunerunissaat tunngavigalugu aatsitassarsiorlut akiliinerusarnissaat? Allatut oqaatigalugu, selskabit aatsitassarsiorlut avatangiisinut ulorianartorsiorfitsinerunermik nassatalimmik suliaqartut, aatsitassarsiorfinnut qinggornernik ulorianartortaqqanngitsunut² sanilliullugu akiliuteqarnerussappat?

(Inatsisartunut ilaasortaq, Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut

Ukiuni kingullerni marlunni Inuit Ataqatigiinniit oqaaserisartakkagut uteqqissavagut: Royalty aqputigalugu akileraarusersuinermik ilusilersuineq akelerinngilarput, taamaattorli niuernikkut attuumaffigisagut aamma eqqarsaatigalugit ilusilersorluakkamik eqqarsaatigilluakkamillu suliarineqartariaqartoq. Taamaattumik kaammattuutigiinnar-sinnaavarput tamatumap piaartumik qulaajarneqarnissaa, suliaassat aallartinneqarniassammata. Ilisimavarput Kalaallit Nunatsinni aningaasaleerusussusermik qunusoqartoq, siunissami royalty-mik aaqqissuussineq ersarissaq qanorlu ittoq qulakkeerneqanngimmat. Aningaasaleerusuttut sinaakkutissanik ersarissunik takorusupput, soorlumi Inuit Ataqatigiit aamma taamatut ujartuisugut.

Ammaanersiorluni oqalugiarnermi Naalackersuisut Siulittaasuat oqarpoq, London Mining-ilu royalty-mik akitsuusiisarnissaq pillugu isumaqatigiissuteqarsimallutik. Taamatulli oqarni oqalugiaat pillugu oqallinnermi tunuartippaa. London Mining-imut royalty pillugu

¹ Qinggornernit killissarititaat sinnerlugit

² Qinggornernit killissarititaat sinnerlugit

isumaqatigiissutaajumaartussap suli ersersinngilaa, aatsitassarsiorumaartussat tamarmik imaluunniit aatsitassarsiortussat ataasiakkaarlutik immikkut isumaqatigiissuteqarnikkut akileraaruserneqartarnissaat.

Aamma suli qulakkeerneqanngilaq tunisassianit tunisat aningaasatigut nalingat tunngavigalugu akileraaruseerusuttoqarnera, imaluunniit sinneqartoorutit tunngavigineqassanersut, aammalu aatsitassat assigiinngiiaat tamarmik immikkut akileraarusiinermi isiginiarneqassanersut.

Paasinninnerput malillugu, piaanermi piiakkat atorneqanngitsut (gråbjerg aamma tailings) aatsitassarsiorfinni qinngornernik radioaktiviunit akulinnik paaaviusuniittut suli avatangiisit pillugit sillimmartaarnissamut mianerinninnissamik piumasaqaateqarfiussanersut, aatsitassanit eqqakkanut allanut sanilliullugit. Taamaattumik avatangiisit pillugit sillimaniarnermik annertunerusumik piumasaqaateqartoqarnissaa naatsorsuutigivarput, ilimagigatsigu tassuunatigut aningaasartuutit amerlanerunissaannut sunniuteqarnissaa.

Maannangaaq kissaatigissavara apeqqutikka tamarmik ullut suliffiit qulit iluanni akineqarumaartut.